

Čís. 577.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).
Přečin dle § 23 čís. 4 cís. nařízení jest povahy podpůrné vůči ostatním
trestným činům téhož nařízení.

(Rozh. ze dne 18. října 1921, Kr II 73/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Olomouci ze dne 22. srpna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování ve smyslu § 23 čís. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudek uznává obžalovaného vinným přečinem předražování použitím se do pletich, způsobilých zvyšovati ceny předmětů potřeby ve smyslu § 23 čís. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z. Po stránce subjektivní náleží ke skutkové podstatě tohoto přečinu vědomí pachatelovo, že jednání jeho je způsobilé zvyšovati ceny předmětů potřeby. Rozsudek tohoto zjištění neobsahuje a vůbec se otázkou subjektivní neobírá ve směrech právně rozhodných. To stížnost též vytýká. Již proto je stížnost odůvodněna. Než rozsudek pochybil také v ohledu právního posouzení případu. Spatřuje v objektivním ohledu skutkovou podstatu pletich v tom, že obžalovaný platil přemrštěné ceny maximální daleko převyšující ceny za selata, a že selata zase za ceny ještě zvýšenější prodával dále. Rozsudek vyvozuje z tohoto stavu skutkového, že činnost obžalovaného byla způsobilou, aby cena selat, předmětů potřeby, byla zvýšena. Oprávnění obžalovaného k obchodu selaty rozsudek nevylučuje. Jest arci správně, že každá forma předražování vede k zvyšování cen a že tedy i předražování t. zv. přímé vyznačuje se v podstatě způsobilostí účinkovati na ceny ve směru vzestupném. Než rozsudek přehlédl, že deliktová forma § 23 čís. 4, odstavec druhý, cit. nař. je povahy podpůrné, která ustupuje před deliktovou formou speciální, jakou má na mysli zejména zákaz § 20 téhož cís. nař. Co rozsudek zjišťuje a obžalovanému k tíži klade, nepoukazuje na činnost, která by nemohla být postižena již dle ustanovení § 20. Bez dalších zjištění, jež by rámeček tohoto paragrafu přesahovala, je tedy použití § 23 čís. 4 cís. nař. pochybeno.

Čís. 578.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pletichy spáchané obchodováním líhem. Pachatelem jest i ten, kdo
určil prodejní cenu v zastoupení druhého. Lhostejno, zda zboží přes právní
předpisy zůstane zevně u prvního článku a jím se prodá přímo článku
poslednímu.

Není »prodejem pod rukou« (§ 12 cit. zák.), děl-li se prodej v krámě
veřejně, aniž by byli kupci vybíráni.

(Rozh. ze dne 21. října 1921, Kr I 470/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 17. ledna 1921, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, č. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska zmatečného důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. dovozuje stížnost, že není předpisů o obchodu líhem, zejména ne předpisu, že se smí prodávati jen určité množství, a že nejsou zavedeny odběrné lístky na lih; stěžovatel byl oprávněn a povinen lih prodati, a ježto nejsou stanoveny náležitosti, za nichž lih co do množství zboží a do osoby směl býti prodán, nelze shledati trestný čin v tom, že nalézací soud nepokládá množství zboží a osobu kupce za námitek prosté. Stížnost jest na omylu. Byť by nařízení vlády ze dne 7. května 1920 č. 355 sb. z. a n. o prozatímní úpravě průmyslu lihovarského a hospodaření líhem neobsahovalo podrobných předpisů druhu vytčeného, ani nezavádělo lístků odběrných, označuje přece v § 6 úkolem čs. komise lihové jakožto pomocného státního orgánu, aby byla tuzemská potřeba líhu dle jednotlivých druhů upotřebení nejúčelněji kryta, a v § 11 úkolem předsednictva této komise, stanoviti individuální přiděly pro spotřebu všeobecnou a průmyslovou a dozírati na použití líhu pro spotřebu tuzemskou; zásadě individuálního přidělu přičí se však nepochybně, odnímá-li se lih, který byl uvolněn a přidělen za účelem rozprodeje spotřebitelům, to jest osobám, jimž je ho třeba v domácnosti neb v maloživnosti, tomuto účelu a uvede-li se lih takový znova do obchodu, čímž povstává nebezpečí, že se ho konečně upotřebí k jinému účelu, než k jakému byl uvolněn, po případě dokonce k vývozu. Zásady, že jest nepřipustno, upotřebiti líhu k jinému účelu, než pro který byl přidělen, jest šetřiti zejména i obchodníku živnostensky oprávněnému, tím spíše, když obchodnictvo čerpá oprávnění k bytí a zisku překupnickému z úkolu opatřovati obyvatelstvu předměty potřeby co nejvydatněji, co nejrychleji a co nejlaciněji, a proto jest se mu uvarovati všeho, co přechod zboží prodlužuje, množství zboží, pro obyvatelstvo dosažitelného, zmenšuje nebo zboží zdražuje. Lih, o něž jde, byl stěžovateli přidělen, aby jej rozprodal spotřebitelům. Nebylo tedy zapotřebí dalšího článku překupnického mezi držitelem zboží a spotřebitelem; zvyk řádného obchodu naopak vyžadoval, aby lih byl bezprostředně v drobném rozprodán. Nelze proto přes živnostenské oprávnění stěžovatele míti za právně mylné, shledal-li soud řetězový obchod a trestné plechichy v tom, že stěžovatel v úmyslu, směřujícím ku zvýšení vlastního zisku, přenechal lih, přidělený mu k rozprodeji na spotřebitele, třetí osobě, aby tato dalším prodejem vydělala. S hlediska téhož hmotněprávního důvodu § 281 čís. 9 a) tr. zák. dovozuje stížnost Vladimíra S-a, že se nedopustil ani řetězového obchodu ani plechich, ježto nebyl smluvníkem, nebyl subjektem obchodu, nevyjednával, nýbrž vydal pouze k příkazu otcovu zboží a přijal peníze. Avšak stížnost ne vychází při tom z celého skutkového děje, nalézacím soudem zjištěného. Rozsudek nezjišťuje pouze, že stěžovatel vydával zboží a přijímal peníze, nýbrž zjišťuje též, že stěžovatel Vladimír S. určil cenu 53 Kč, později 65 Kč; cena jest podstatnou částí kupní smlouvy, určená

ceny vystupoval a jednal tedy stěžovatel jako smluvník (byť snad v zastoupení otcově), a zúčastnil se tak jako subjekt jednání o řetězovém obchodě a pletichářském přechodu zboží. Zákon v § 11 čís. 4 zák. o válečné lichvě nerozeznává, v jaké roli a v kterém období pachatel do jednání, směřujícího k protizákonnému nakládání se zbožím, zasáhl; stačí, když byl vědomě součinným za tím účelem, aby způsobem, vymykajícím se z kolejí řádného obchodu a rozmnožujícím počet osob, při přechodu zboží činných, o další zbytečný článek, zboží se dostalo do rukou třetí osoby, zdražené o neoprávněný zisk zcela zbytečného překupníka. Že však Vladimír S. takovým způsobem byl činným, jest rozsudkem zjištěno. K dalším vývodům, připojeným k předpokladům, že zboží bylo bez zásahnutí B-ova prodáno spolucbžalovanými přímo J-ovi a R-ovi, že B. nebyl článkem řetězu, nýbrž pouhým přímluvčím, že B. řekl, že líh potřebuje pro známé, což si stěžovatelé vykládali tak, že jimi známí spotřebitelé mají býti zaopatřeni líhem, a že byla požadována pouze cena 45 Kč za litr, nelze rovněž bráti zřetel; tyto předpoklady se přiči zjištěním soudu, stížnosti však při uplatňování hmotněprávního důvodu zmatečného § 281 čís. 9 a) tr. ř. jest vycházeti ze skutkového děje nalézacím soudem zjištěného a zrušovací soud dle § 288 čís. 3 tr. ř. rozhoduje na základě skutečností, které zjistil soud první instance. Budiž jen podotčeno, že pojmu řetězového obchodu a trestných pletich není na závadu, nebylo-li zboží také skutečně převedeno do rukou překupníků; naopak jest způsob, kdy přes právní převody zboží zevně zůstane v držení prvního článku a jím se předá teprve přímo poslednímu článku řetězu, tím nebezpečnější, poněvadž zmenšuje možnost objevení takovýchto rejdu, danou jinak několikerým faktickým převážením nebo přenášením zboží. Výroky ohledně zmatečnosti dle § 281 čís. 10 tr. ř. doplnil obhájce při líčení v ten rozum, že jednání Františka S-a mohlo by býti snad právně podřazeno ustanovení § 12 zákona o lichvě, poněvadž o Františku S-ovi lze toliko tvrditi, že líh prodával pod rukou. Tento právní názor stěžovatele nelze rovněž sdíleti. Pojem prodávání pod rukou předpokládá totiž, že prodej se děje neveřejně, tajně, tím způsobem, že prodávatel si kupce vybírá, některým z nich zboží prodává, jiným však neprodává a tak prodejem pod rukou veřejný prodej předmětů potřeby podstatně obmezuje aneb jej zastavuje. To však nelze tvrditi o Františku S-ovi, kdyžtž, jak ze zjištění soudu nalézacího vyplývá, líh byl prodáván v jeho obchodě veřejně, aniž by byli kupci nějak tajně vybíráni a tak prodej líhu obmezován aneb snad zastaven.

Čís. 579.

Rušení míru domovního (§ 83 tr. zák.).

Spadá sem i vstup zaměstnanců do kanceláře, nestal-li se ani v záležitostech pracovních ani služebních.

»Lidmi domácími« jsou všechny osoby, které se dle vůle majitelovy zdržují trvale nebo přechodně v domě.

»Násilím« jest též násilí psychické.

(Rozh. ze dne 22. října 1921, Kr I 98/21.)